

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ

86360/
13

лев.

Св.

ВОЛОДИМИР
ВЕЛИКИЙ

ЛННБ України ім.В.Стефаника

00534008 (K)

06 10
ВИДАВНИЦТВО „КРИНИЦЯ“ В ПЕРЕМИШЛІ
ПРИ „УКРАЇНСЬКИМ БЕСКИДІ“.

А. ЛОТОЦЬКИЙ

Св. Володимир Великий

ЖИТТЕПИСНЕ ОПОВІДАННЯ

З ІЛЮСТРАЦІЯМИ
МИРОНА ЛЕВИЦЬКОГО.

В 950 - ЛІТНЮ РІЧНИЦЮ
ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ-РУСИ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 1938.

Львів. Бібліотека
М. УРСР

24.830

кр. 82192 - 106
вс 1

ДРУКУЄТЬСЯ
ЗА ДОЗВОЛОМ ЕПІСКОПСЬКОГО ОРДИНАРІАТУ
В ПЕРЕМИШЛІ.

Львівська державна
наукова бібліотека

№

3677

- ЗМІСТ : I. Дитячі роки княжича Володимира.
II. Володимир Новгородським князем.
III. Під дядьковим впливом.
IV. Війна з братом Ярополком.
V. Перші роки на Київському престолі.
VI. Князь Володимир хоче прийняти нову віру.
VII. Посли з Києва йдуть пізнавати різні віри.
VIII. Похід на Корсунь і хрещення Володимира.
IX. Хрещення киян.
X. Володимир християнський володар.

Закінчення. о. П. Г. — Наше завдання.

I.

ДИТЯЧІ РОКИ КНЯЖИЧА ВОЛОДИМИРА.

Всі три княжичі Ярополк, Олег і Володимир, сини князя Святослава Ігоревича, любили найбільше пересиджувати в кімнатах бабуні Ольги. Батька вони мало-коли бачили. Він раз-у-раз вирушав проти ворогів Київської держави.

А бабуня, княгиня Ольга, знає стільки багато гарного оповідати. Тому шість років їздила вона в Царгород і там прийняла навіть християнську віру.

І тепер часто й внукам говорить про християнську віру, про Христа, про Матір Божу, про святих. Найстарший Ярополк пильно вважає на все, що бабуня говорить про цю грецьку віру. І подобається княжичеві Ярополкові Христова наука, подобається та щораз то більше промовляє до душі. Щораз більше розуміє

він, що це правдива віра, а не їх поганська, як каже бабуня.

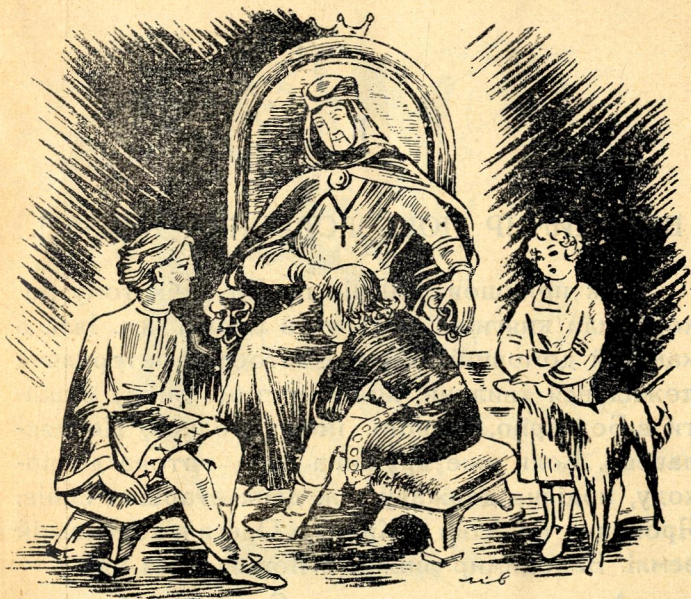
— Бабуню, — каже княжич Ярополк — а чому батько не християнин ?

— Твій батько — виправдує бабуня сина — не має тепер часу думати про віру, він безнастанно на війнах. Одначе не перестану намовляти його, щоб він охрестився!

— Бабуню — говорив на те княжич Ярополк палко — як я буду вже князем, то в усій державі заведу цю гарну християнську віру!

Середущого Олега вже не так цікавило те, що оповідала бабуня, але й він любив слухати про Христове Різдво, про пастирів, про трьох царів, про лютого Ірода, про Матір Божу. Наймолодший Володимирко, хоча і слухає цікаво, та не все ще розуміє як слід. Він воліє, як бабуня оповідає казки. І не диво, бож йому що тільки пятий рік скінчився.

Та не подобалося те, що княгиня Ольга навчає чужої грецької віри його сестрінка Володимира, дядькові Добрині й він порадив матері малого княжича, щоб не пускала його до княгині Ольги. Вона, як завжди, так і тепер послухала брата. І відтепер малий княжич тільки деколи міг забігти до доброї бабуні.

А бабуня, княгиня Ольга, знає стільки багато гарного оповідати. .'. (д. стор. 3.)

Дядько Добрия, щоб відтягнути його від впливу княгині Ольги, взявся вже тепер учити княжича воєнного мистецтва: стріляти з лука, рубати мечем, орудувати рогатиною, їздити на коні.

А попри це не занедбував і впоювати в княжича привязання до „старої віри“.

Так минуло малому княжичеві кілька років.

II.

ВОЛОДИМИР НОВГОРОДСЬКИМ КНЯЗЕМ.

Аж прийшов 970 рік по Хр. Рік тому похоронили княгиню Ольгу в церкві св. Іллі, в кам'яній домовині. Князь Святослав нетерпляче дожидався хвилини, коли могтиме знову рушити в Болгарію, в свою нову столицю Переяславець. Коли вже дружина була готова до походу, поділив державу між двох старших синів: Ярополка посадив у Києві, а Олега в деревській землі. Володимир лишився покищо без уділу.

Аж тут, як уже князь Святослав був зовсім готовий у похід на Болгарію, прибули посли з Новгороду Великого.

— Хочемо мати свого князя! — сказали князеві Святославі. — Дай нам на князя одного зо своїх синів.

— Не знаю, чи схоче котрий іти до вас на княження.

Дядько Добрия взявся вже тепер учити княжича воєнного мистецтва. . . (д. стор. 5.)

І велів покликати Ярополка та Олега.

— Хто з вас двох хоче княжити в Новгороді Великому?

І відповів Ярополк:

— Навіщо мені новгородського стола? Волю сидіти в Києві, матері городів руських.

А молодший Олег і собі:

— Волю я лісисту Древу, ніж ту далеку північ. Тоді сказали новгородці князеві Святославові :

— Коли не хочуть твої сини новгородського стола княжого, то пошукаємо собі князя з іншого роду.

Сказавши це, вийшли від князя. А Володимирів дядько Добриня вийшов зараз за ними, спинив їх і сказав :

— Ідіть іще раз до князя Святослава та просіть, щоб дав вам на князя наймолодшого сина, Володимира.

І новгородці вернулися та кажуть князеві :

— Коли твої старші сини не хочуть новгородського стола, то дай нам Володимира.

— За малий він іще! — відповів князь Святослав.

— Можна покищо дати йому опікуна, що правив би в його імені — піддав думку Добриня.

— Хіба ти схочеш піти з ним, Добрине! — сказав князь.

— Як велиш, то піду! Він теж мій сестрінець.

І поїхав молодий Володимир із Добринею та з новгородським посольством у Новгород Великий.

І посадили новгородці малого Володимира на Рюриковому столі.

III.

ПІД ДЯДЬКОВИМ ВПЛИВОМ.

Дядько Добриня був завзятий поганин. Христіян уважав ворогами держави. Тому теж і не любив він обох старших княжичів, що вони схилилися до христіянства та сприяли христіанам. Тож тепер, коли дістав сестрінка під свою опіку, старався всіми силами настроїти молоденького князя вороже проти христіян і завжди говорив йому :

— Тям, Володимире, що наша стара віра рідна наша, а христіянська чужа, грецька. І якби ти покинув нашу віру, а прийняв христіянську, то наші боги загнівалисьби на тебе та пімстилисьби.

— Казала бабуня Ольга — відповів на це малий князь, — що христіянську віру визнають не тільки греки, але й багато інших народів.

— Княже — відповів Добриня — але вона не наша.

Аж тут прибули посли з Новгороду Великого...
(д. стор. 6.)

Ось такими розмовами впоював Добриня в серце молоденького князя ненависть до християн і християнства. І все те, чого навчала бабуня Ольга, ще як дитину, закривала дядькова наука, неначе іскру купа попелу. Та іскра, що її запалила бабусина наука, всетаки не гасла, хоча і щораз більше придавлювана була попом дядькових наук.

Щоб іще більше прихилити сестрінка до поганства, розпалював Добриня в ньому запал до кривавих воєн та старався розбудити в ньому жорстокість і ненависть. Помалу це вдавалося йому. Молоденький князь полюбив воєнні походи, криваві бої, як їх любив його батько, князь Святослав. І жорстокий був у боях! Коли його дружина брала полонених, велів убивати їх без пощади. Так само, коли здобули якийсь город чи землю, Володимир велів убивати всіх чоловіків, тільки дівчат і молоді жінки брав для себе та своїх дружинників.

Два роки пройшло так молоденькому князеві на походах і війнах і багато земель на північ і на схід від новгородської держави завоював він та прилучив до Новгороду Великого, а ще більше земель платило йому данину. І багатів Новгород Великий!

Одного дня пригнали гінці з Київа. Привезли сумну вістку. Батько князя Володимира, князь Святослав, погіб у бою з печенігами за дніпровими порогами. Вертався з Болгарії з невеличкою дружиною в Київ, щоб там збільшити її. Печеніги вбили князя за намовою греків.

Сумно стало князеві Володимирові і він
насилу спинив сльози та сказав дядькові
Добрині:

— Я пімщу батькову смерть і на печенігах
і на зрадливих греках.

— Греки тут більше винні, ніж печеніги —
сказав на це Добриня — бо печеніги вбили
твого батька в лицарському бою, а греки зра-
дили твого батька, бо замирили були з ним.
А твій батько ніколи не вживав зради в боях.
Коли виступав на кого війною, то посилав на-
перед гінця, щоб заявив від нього :

„Іду на вас, приготуйтеся до оборони!“

— То перше на греках пімщуся за батька
— закликав рішуче князь Володимир.

(Цегла з Десятинної церкви.)

IV.

ВІЙНА З БРАТОМ ЯРОПОЛКОМ.

І ще минуло три роки. Наспіла в Новгород до князя Володимира вістка.

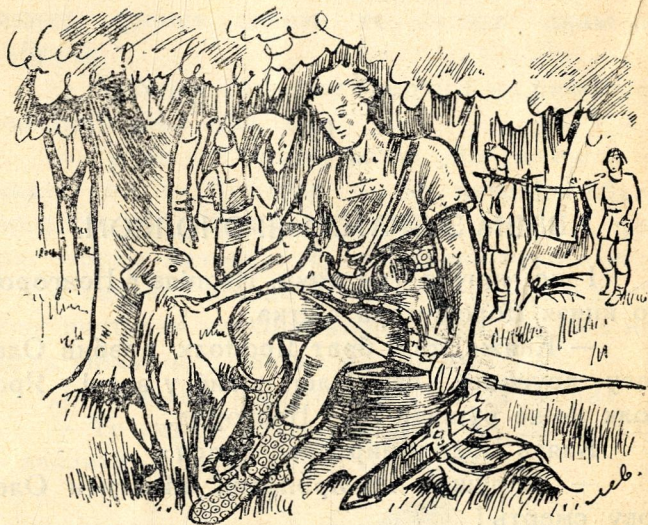
— Княже, твій брат Ярополк розбив Олегову дружину і сам Олег погиб у втечі. Ярополк може рушити і на Новгород.

Князь Володимир розпалився:

— Я рушаю на Ярополка пімстити Олегову смерть!

А Добриня радий був із цього, бо не любив Ярополка, як і Олега, та тепер мав нагоду знищити Ярополка.

— Це гарно, що ти хочеш мстити Олегову смерть — сказав — але в тебе покищо замало дружини не те, щоб рушати на Київ, але і Новгорода не оборониш нею, коли Ярополк обляже його. Іди мерщій до варяг та набери багато дружини. — Володимир послухався дядькової ради і подався до варяг.

Розпалював Добрия в ньому запал до кривавих воєн. . .
(д. стор. 11.)

Ярополк не думав нападати на Володимира, та коли довідався, що Володимир кинув Новгород, то як великий князь усіх руських земель післав у Новгород Великий посадника з дружиною.

Рік цілий сидів Володимир у варяжській землі та набирав дружинників, а дядько Добрия через своїх людей у Києві бунтував там поган проти Ярополка.

Коли Володимир набрав уже досить дружини, рушив на Новгород Великий. Ярополків посадник не мав сил боронитися, тож без бою віддав Новгород князеві Володимирові. Князь Володимир сказав посадникові:

— Скажи моему братові Ярополкові: „Володимир іде на тебе, приготувався до війни з ним!“

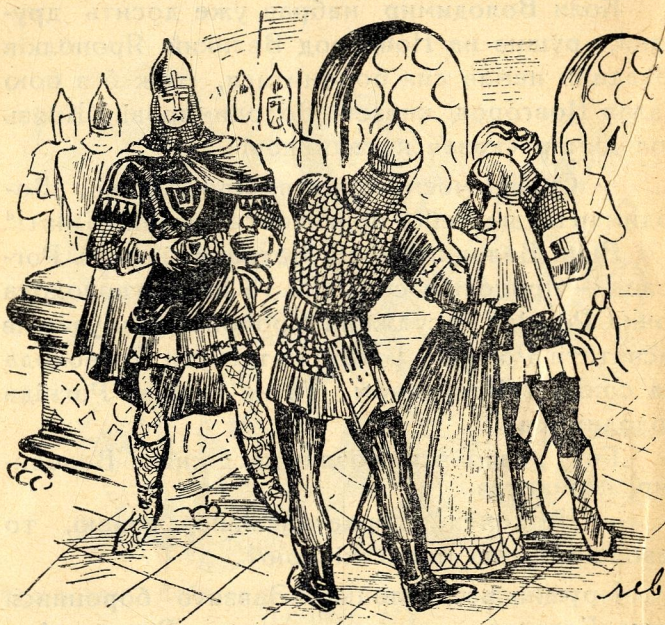
Знав Володимир, що полоцький князь Рогволод — Ярополків союзник та що Рогволодова дочка Рогніда — суджена Ярополка, тому рішив засватати Рогніду і так відтягнути Рогволода від союзу з Ярополком. Та не схотіла Рогніда Володимира.

Гей, розявився, розлютився князь Володимир, скрикнув:

— Не хочеш, горда князівно, волею, то неволею будеш моєю жінкою!

І рушив на Полоцьк. Завзято боронився князь Рогволод, та не встоявся. Впали стіни Полоцька, погіб на стінах сам князь Рогволод із двома синами, а Рогніда попала в полон. І силою повіз її князь Володимир під вінець.

Тепер рушив Володимир на Ярополка. Не було в Ярополка стільки дружини, що в Володимира і Ярополк боявся стати з ним до отвертого бою й зачинився в Києві з людьми

І силою повіз її князь Володимир під вінець. (д. стор. 15.)

своїми та з воєводою Блудом. А Володимир обкопався під Києвом між Дорогобужем і Капичем.

Володимир знав, що, щоб здобути Київ, треба багато дружини стратити, бо сильно у-

27.830

Львівська
національна
бібліотека
АН УРСР

17

кріпив Ярополк Київ, тому за Добриненою радою взявся на хитрощі. Воевода Блуд, це був Володимирів товариш забав іще з дитячих років. І тепер Володимир післав до нього посла, щоб переказав :

— Поможи мені здобути Київ, то будеш мені замість батька й наділю тебе великими почестями, бо не я почав бити братів, а Ярополк. Я виступив проти нього, бо боюся, щоб він і мене не вбив, як Олега.

Блуд добре знав, що Ярополк не винуватий в Олеговій смерті, одначе Володимирові обітниці сподобались йому й він переказав Володимирові :

— Я буду тобі вірним слугою !

І відтепер Блуд продумував над способами, якби звести Ярополка зо світа, бо так зрозумів Володимирове бажання. Насамперед узявся ширити потайки серед киян неприхильні слова про Ярополка, декому навіть піддавав зручно думку, що треба позбутися Ярополка, бо тільки так можна врятувати Київ перед руїною. Та ніхто не хотів піднімати руки на князя. Любили Ярополка і христіяни й погани. Були проти Ярополка тільки поганські жреці, але й вони були проти вбивства. Вони

Львівська державна
наукова бібліотека

№

3677

ширили тільки серед киян-поган негодовання на князя, що сприяє христіянам.

Це використав Блуд. Він сказав Ярополкові:

— Кияни шлються до Володимира й кажуть йому: „Підступай під город, а ми видамо тобі Ярополка, бо він сприяє христіянам!“

Князь Ярополк йняв віру в усьому воеводі Блудові, тож спитався:

— Щож мені діяти?

— Лиши невірний, зрадливий Київ і зачисня в іншому городі, от хочаб у Родні.

Князь задумався, а по хвилині сказав:

— Добре, лишу Київ і перейду з дружиною в Родню.

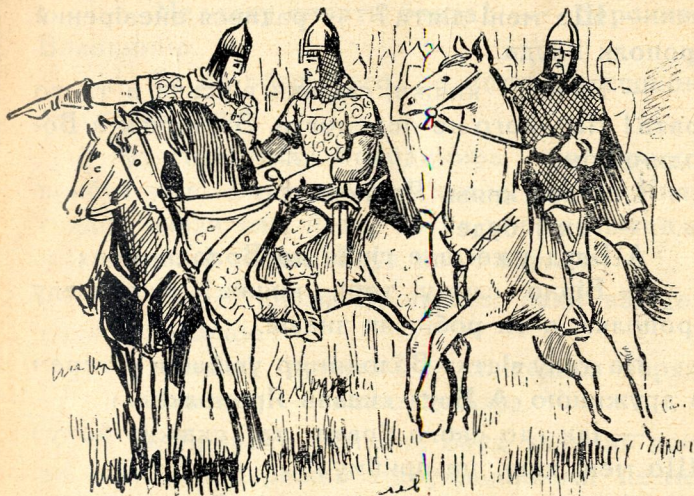
І таки зараз дав дружині приказ готуватися до виходу з Київа, а Блуд негайно післав післанця до князя Володимира з відомістю про все.

Володимир не гаявся, зараз рушив під Київ. Ярополка не було вже в Київі, не було й дружини.

Кияни не могли самі боронити города перед такою великою силою Володимира й відчинили йому ворота.

І ввійшов Володимир у Київ, лишив тут

Володимир рушив під Київ. . . (д. стор. 18.)

залогу, а сам із великою [силою рушив під Родню та обложив її.

Блуд знав, що в Родні Ярополк не могли довго вдержатися, бо хоч укріплення Родні сильні, як і в Києві, та харчових запасів не було тут сливе зовсім. І скоро почався голод. Три місяці держався Ярополк, та тепер уже кинулися й голодові недуги, люди пухли з голоду.

— Що мені діяти? — радився зневірений Ярополк Блуда.

— Бачиш, княже, скільки війська в твого брата! Нам його не перемогти. Замирися з Володимиром.

І сказав князь Ярополк:

— Так і буде!

А Блуд уже шле гінця до Володимира:

— Вірно служу тобі, княже! Я приведу Ярополка, а ти роби, як знаєш.

На таку вістку Володимир увійшов у терем із дружиною. А Блуд сказав Ярополкові:

— Іди до свого брата та скажи йому: „Що мені даш, це прийму!“

Ярополк рішився на це, та Варяжко, начальник його гريدнів, остерігав його:

— Княже, не йди, вбють тебе. Тікай краще до печенігів і приведи військо.

— Ні, — сказав князь Ярополк — не наведу печенігів на рідну землю! А Володимир брат мені, не схоче проливати братньої крові.

І пішов. Пішов за ним і Варяжко в цій думці, що в небезпеці оборонить князя.

А Блуд уже у Володимира, намовляє його, щоб убив Ярополка.

— Не хочу смерти брата! — боронився Володимир.

— Як не вбеш його, не матимеш спокою!
— сказав Блуд.

Тут сповістили Володимира, що Ярополк прибув уже. Блуд вибіг зараз у сіни. Княжі гридни знали вже його, бо не вперше вітав він у їх князя. І сказав Блуд двом варягам:

— Убете князя Ярополка, заки ввійде в княжу світлицю!

— Княжий приказ? — спиталися варяги.

— Княжий! — відповів Блуд.

І як Ярополк увійшов, Блуд зачинив двері за ним, щоб Варяжко з дружинниками не могли ввійти. А тоді два Володимирові дружинники підняли князя Ярополка мечами під пахи і так він погіб.

А Володимир дожидався братового приходу, та замість нього увійшли два дружинники:

— Княже, ми виконали твій приказ!

— Який мій приказ? — зчудувався князь.

— Воевода Блуд передав нам твій приказ убити князя Ярополка й ми виконали його.

Князь зірвався з престола і побіг у сіни:

підняли князя Ярополка мечами під пахи. . .
(д. стор. 21.)

— Де воевода Блуд ?

Та його не було. Знав, що зараз небезпечно ставати перед очі князя.

І велів Володимир приготувати величаві похорони нещасному братові.

V.

ПЕРШІ РОКИ НА КИЇВСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ.

Зараз, як тільки князь Володимир засів на великокняжому престолі, явилися в нього поганські жреці та волхви. Їх провідник сказав :

— Ласкавий княже, твій брат Ярополк не сприяв нашій вірі й тому з волі богів погиб. Тепер ми зявилися в тебе, щоб спитатися, чи ти сприяєш нашій старій вірі, чи грецькій ? Коли підеш слідами брата Ярополка, то знай, що боги мстиві !

— Боги, як боги, але ви ! — відповів їм князь отверто. — Я вже знаю, що Блуд був вашим оруддям. Однак не бійтеся, в мене стара віра буде в почитанні. Я вже велів вирізьбити кумири Перуна й інших богів і поміщу їх на горбі перед двором мого терему.

— Дякуємо тобі, княже! За те боги будуть сприяти тобі! — сказали жреці й волхви та вийшли від князя.

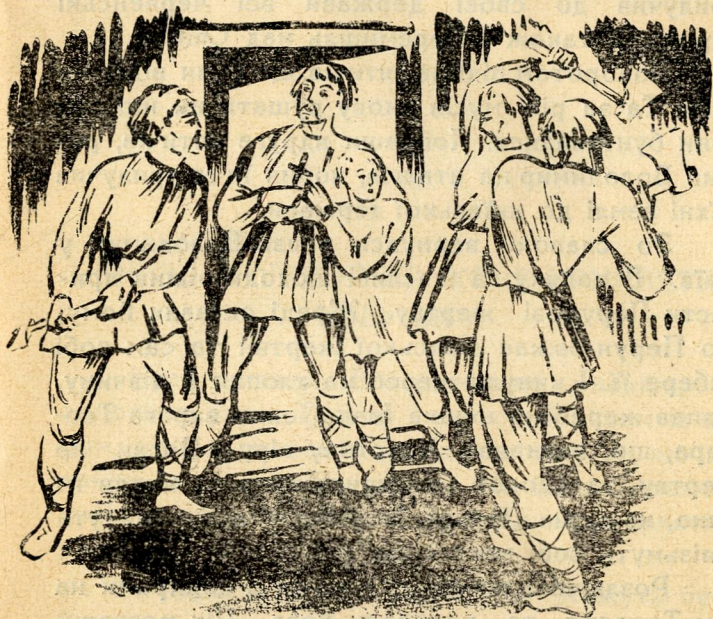
І справді поставив Володимир дерев'яні кумири на горбі перед княжим двором: Перуна зо срібною головою й золотими вусами, — а побіч кумири: Хорса, Дажбога, Стрибога, Симаргла й Мокоші. І не щадив їм жертв, а найбільше жертвував Перунові, що був богом грому й війни.

Таксамо Володимирів вуйко Добриня, що лишився правити Новгородом Великим, поставив кумири в Новгороді над річкою Вольховом.

Тепер князь Володимир узявся закріплювати та поширювати межі своєї держави. Не було року, щоб князь не відбув бодай одного походу й усі щасливі.

В 981 році з'явилися в Володимира послы з Червеня та стали просити:

— Княже, ми колись належали до Київа й ходили в походи ще з князем Олегом Віщим та твоїм дідом, князем Ігорем. Твій батько пішов у Болгарію й лишив західні межі без оборони й усі червенські города захопив моравський князь. А піди, княже, й відбери твою вітчину, батьківщину твою.

Розлючені погани кинулись з сокирами на дім Теодора...
(д. стор. 26.)

Князеві Володимирові не треба було двічі говорити. Він ще таки цього року рушив за Буг проти моравського князя й усі червенські городи відчинили йому ворота. Моравський князь не мав сили опертись йому. Володимир

прилучив до своєї держави всі червенські городи, а також і Перемишль над Сяном.

Поворотом підбив вятичів, що були відлучилися. Та за рік мусів знову рушати на них, бо вони бунтувалися. Побивши вдруге вятичів, рушив Володимир на ятвягів, побив їх та прилучив і їхні землі до київської держави.

Зо славою вернувся князь Володимир у Київ. В подяку за щасливі походи рішив принести Перунові жертву. Жреці сказали йому, що Перун бажає людської жертви та сам собі вибере її. І кинули жереб на хлопця й дівчину. І впав жереб на юнака Івана, сина варяга Теодора, що визнавав Христову віру. Пішли по жертву, та Теодор як християнин не видав їм сина, кажучи: „Нехай ваші боги самі прийдуть і візьмуть собі мого сина!“

Розлючені погани кинулися з сокирами на дім Теодора та порубали його. Під розвалинами хати погибли: Теодор із сином Іваном, перші мученики за Христа на Україні.

І знову рушив Володимир у походи. Підбив радимичів, побив болгар.

VI.

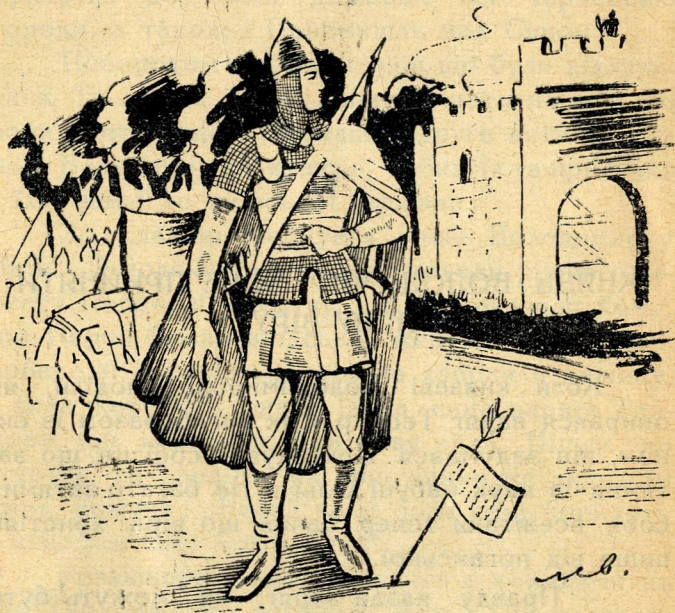
КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР ХОЧЕ ПРИЙНЯТИ НОВУ ВІРУ.

Коли князеві Володимирові оповіли, як опирався варяг Теодор і як погіб разом із сином, він задумався. Пригадував собі це, що з'явив із наук бабуні Ольги. Не багато з'явив собі, всежтаки тепер бачив, що віра християн вища від поганської.

— Правду казав варяг, як можуть бути богами ті кумири витесані з дерева! — сказав він собі. І старався ближче запізнатися з християнською вірою. Кликав до себе священика церкви св. Іллі. А раз спитався в нього:

— Але чити певний, що твоя віра правдива? Може є яка інша правдивіша та краща?

— Правда може бути тільки одна й не може бути віри правдивішої й менше правди-

впала у Володимирів табір стріла з Корсуня. .
(д. стор. 41.)

вої, тільки правдиві й неправдиві віри! — відповів священик. — А коли хочеш переконатися, пізнай більш вір, а тоді побачиш.

— Твоя правда — відповів Володимир — треба мені насамперед пізнати більше вір і тоді вибрати правдиву.

Скоро рознеслася вістка про це, що князь Володимир хоче прийняти нову віру по сусідніх і дальших державах і стали приходити до нього визнавці різних вір, щоб наклонити князя до прийняття їхньої віри.

Перші зголосилися в князя Володимира болгари, що були магометанської віри. Потім прийшли німці, що були вже тоді римсько-католицької віри. Вони сказали: „Прислав нас до тебе папа римський! І каже тобі святіший Отець: Земля твоя, як і наша земля, та віра ваша не така як наша. Наша віра це світло, ми поклоняємося Богу, що сотворив небо і землю, зорі, місяць і всяке живе сотворіння, а ваші боги — дерево.“

І подумав Володимир:

— Те саме говорив жрецям варяг Теодор!

— А як же ваша заповідь? — спитався ще Володимир у німців. А вони відповіли:

— Постити скільки можна, а як хто не їсть, то все на славу божу, каже наш учитель св. Павло.

По них прийшли жиди з хозарської держави. Вони чванилися тим, що їхні предки замутили Христа, що Його християни вважають Богом. А Володимир спитався в них:

— А деж ваша земля?

Вони відповіли, що в Єрусалимі, одначе Бог розгнівався на їхніх предків і віддав їхню землю христіянам.

На це сказав їм Володимир:

— То як ви вчите інших, коли самі відкинуті Богом? Колиб Бог любив вас і ваш закон, то не булиб ви розсіяні по чужих землях. Чи цього й нам бажаєте?

Накінці зголосився в князя Володимира вчений грек.

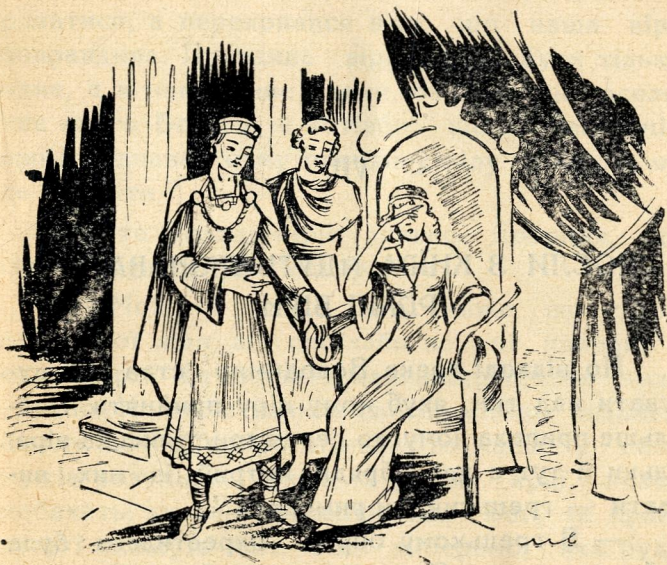
І він вияснював Володимирові правди християнської віри. Князь Володимир слухав його, а потім сказав:

— Таксамо, як ти, говорили мені німці, що їх прислав до мене папа римський. Чи ваша віра одна з німцями?

— Так — відповів грек — і вони й ми віруємо в одного Бога в трьох особах, і вони й ми признаємо як верховного голову папу римського, тільки ми інакше славимо Бога, обряди в нас інші.

Потім показав він Володимирові образ, що на ньому був намальований страшний суд і говорив:

— Праворуч праведні йдуть веселі в рай, а ліворуч грішники йдуть у пекло на муки.

Погодилася, та все ще плакала. ... (д. стор. 44.)

Володимир зітхнув і сказав :

— Добре цим праворуч, а горе тим по лівій руці !

А грек йому на те :

— Коли хочеш бути по правій руці з праведними, то охрестися.

А князь відповів :

— Підожду ще трохи !

VII.

ПОСЛИ З КИЇВА ЙДУТЬ ПІЗНАВАТИ РІЖНІ ВІРИ.

По відході грека Володимир став роздумувати над тим, якуб йому віру прийняти. Найбільше припала йому до серця християнська віра, тільки й тут є два обряди, котрий із них вибрати — грецький, чи римський ?

— В грецькому обряді охрестилася була бабуня, княгиня Ольга, та не любі мені греки, вони хитрі й підступні, погубили мого батька. Прийнятиб християнство з Риму ? Алеж у мене в державі є вже більшість християн грецької віри. Та й не добре самому рішатися, треба порадитися. І скликав князь Володимир бояр і городських старійшин на раду. Сказав їм :

— Приходили до мене болгари, німці, жида та греки й усі хвалили свої віри та намовляли кожен, щоб його віру прийняти. Я сам не хочу

рішатися, а переконався вже, що наша віра неправдива. Правдива віра може бути тільки одна, а в нас кожне племя, ба й кожна оселя, має свого Бога. А я хотівби, щоб увесь мій нарід визнавав одну правдиву віру. Радьте, як це зробити ?

На те Володимирів дядько Добриня, що сам прибув був із Новгороду :

— Може й правда твоя, княже, що треба нам одної віри, що споїлаби всі ці племена в один нарід. Та вибрати найкращу тут на місці трудно. Ніхто не ганить свого, тільки хвалить. Колиж хочеш добре пізнати, то маєш у себе мужів розумних, пішли їх у чужі краї, нехай побачать, як там поклоняються Богу та придуть і скажуть нам. Тоді виберемо, яка буде нам по душі.

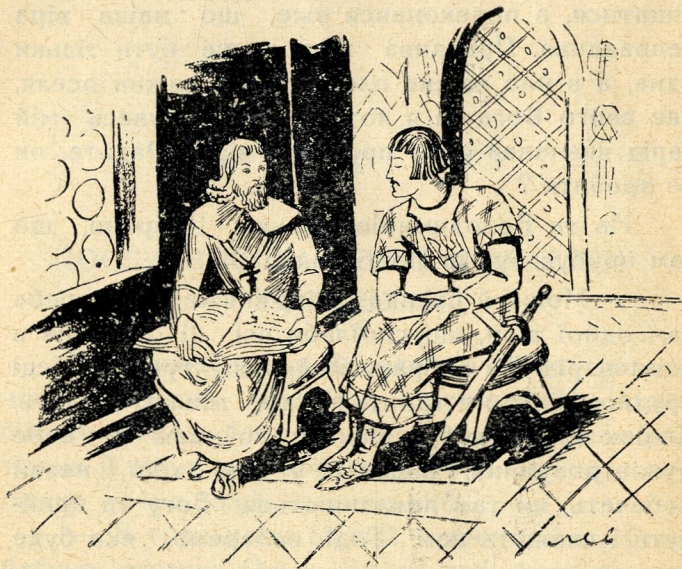
І подобалася ця рада Володимирові.

— Добре — сказав — виберіть із поміж себе десять мужів, нехай ідуть у чужі краї та прислухуються й приглядаються.

І вибрали десять мужів, а між ними й Добриню, а ті вибрали його своїм провідником.

І незабаром рушили посли в дорогу.

Ходили посли всюди, куди поручили їм іти, а вкінці прибули в Царгород. І як було в

І покликав корсунського єпископа. . . (д. стор. 45)

давніх угодах та й у останній угоді з князем Святославом, вони подали, чого прибули в Царгород.

— Ми прийшли пізнати вашу віру, бо наш князь рішився кинути поганську та прийняти іншу. А ми ходимо, щоб пізнати, котра віра найкраща.

Сповістили про це царя. Цар велів запросити послів у царські тереми. Колиж цар довідався, що провідник посольства — це вуйко князя Володимира, запросив їх на обід, а тимчасом післав патріярхові письмо :

„Прийшли руські послы, хочуть пізнати нашу віру, прибери церкву та крилос й сам зодягнися в найкращі ризи, щоб бачили славу Бога нашого.”

На другий день рано, хоча це не було свято, велів патріярх прибрати церкву та хор, як на найбільше свято.

Коли патріярх сповістив царя, що все готове, цар повів послів у церкву св. Софії. Тут примістили їх у догідному місці, так що могли оглядати всю велич та красу церкви та добре бачити відправу й чути спів хору.

Послы були захоплені величністю і красою грецької церковної відправи. Тоді цар ще раз запросив їх на пир, обдарував щедро та сказав: „Ідіть у землю вашу та скажіть, що ви бачили !”

І послы з Царгороду поплили вже просто в Київ.

Коли послы зявилися у князя Володимира й оповіли йому, що бачили й чули, він сказав їм:

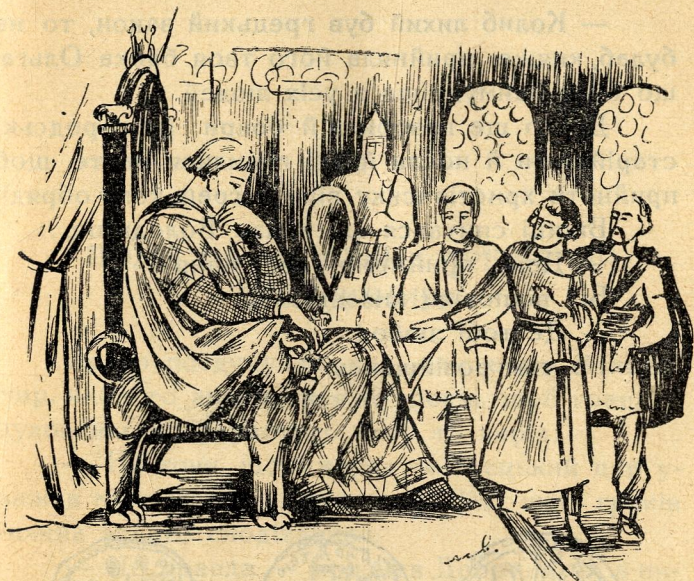
— Завтра скличу бояр і старійшин, а скажете їм іще раз те все, що сказали сьогодні мені.

Коли на другий день зійшлися бояри та старійшини, з'явився князь Володимир із послами та сказав:

Бояри й мужі городські! Оце вернулися вже посли, що ми їх вислали приглянутися чужим вірам. Я скликав вас, щоб ви почули від них про все, що вони бачили й чули.

І підвівся Добриня та став говорити:

— Княже, бояри і мужі городські! Так як ви нам поручили, ходили по різних землях та приглядалися вірам різних народів. Були ми в Болгарії, дивилися, як вони поклоняються в святині, стоячи без пояса. Поклонившись сяде та глядить сюди й туди як бішений і немає в них радості, тільки смуток і смрід великий, не добрий їх закон! І були ми в Німеччині й бачили ми там, як вони в своїх церквах відправляли багато богослужень, однак краси не бачили ми ніякої. І прийшли ми в Грецію й у Царгороді повели нас туди, де вони служать своєму Богу. І ми не відаємо, чи ми були на небі, чи на землі: бо нема на землі такого виду ні краси такої й ми не вміємо цього описати! Знаємо тільки те,

Коли послы з'явилися у князя Володимира... (д. стор. 35.)

що там Бог з людьми вітає й їх богослуження найкраще з усіх країн. А ми не можемо забути так великої краси. Кожна людина, коли покушає солодкого, не прийме потім гіркого, так і ми! А ви робіть, як знаєте!

На це сказали бояри :

— Колиб лихий був грецький закон, то не булаб, княже, прийняла його твоя бабка Ольга, що була наймудріша з усіх людей.

Довго ще говорили й бояри й городські старійшини й посла й усі годилися на те, щоб прийняти християнську віру в грецькому обряді.

Вкінці спитався ще князь Володимир :

— Деж приймемо хрещення ?

Всі відповіли князеві :

— Де тобі любо !

І з тим розійшлися.

(Володимирові гроші.)

VIII.

ПОХІД НА КОРСУНЬ І ХРЕЩЕННЯ ВОЛОДИМИРА

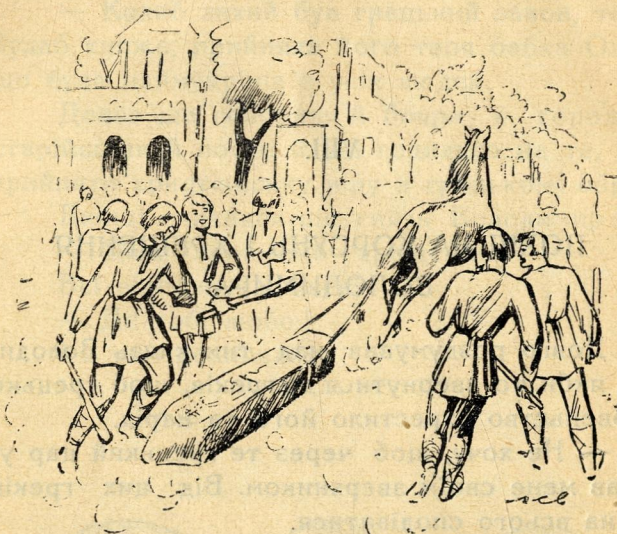
Довго роздумував над тим князь Володимир, якби то звернутися до греків, щоб грецьке духовенство охрестило його та нарід.

— Не хочу, щоб через те грецький цар уважав мене своїм зверхником. Від цих греків можна всього сподіватися.

— Це правда — признав Добриня — з ними можна тільки мечем говорити.

— Так, — сказав князь — ти правду кажеш! І я зроблю так! Рушу походом на грецькі землі, а тоді вже як переможем, говоритиму про хрещення.

І весною 988 р. рушив на Корсунь, та підплив під город. Корсуняни зачинилися в городі та боронилися. Князь Володимир стояв із військом у суднах у заливі на віддаль лету стріли.

Кінь гнав вулицею з Перуном, привязаним до його хвоста...
(д. стор. 48.)

Хоч кріпко боролися корсуняни, та чим даліше, тим важче приходилося їм. Володимир висадив половину свого війська на сушу й так обляг город із усіх сторін. І заявив корсунянам :

— Коли не піддастися, то стоятиму хочби й три роки.

— Не піддамося! — заявили йому із города.

Тоді Володимир став приготувляти військо до наступу. Передусім велів сипати насип, щоб легше можна дістатися до мурів города.

Та дивне диво було з тим насипом. За день насиплять землі високо, а рано вже її нема. Довго не знали русичі, що це діється — чи чари які, чи що? Аж побачили, що серед города насипали греки високу могилу. Тепер стало Володимирові ясно, що греки брали цю землю з насипу його дружини. Але як? Аж одної ночі підглянули його дружинники. Корсуняни підкопали городський мур, крали насипану землю в ночі й носили до себе в город та сипали в себе на ринку. Володимир стояв та готовився вже рішуче до наступу.

Аж одного дня впала в Володимирів табор стріла з Корсуня. А до стріли був прив'язаний платок. Підняв один дружинник цю дивну стрілу, оглядає, бачить на платку щось написане грецьким письмом.

Він поніс стрілу негайно до князя Володимира. Князь велів покликати товмача. І цей прочитав це письмо. Було там написане: „На сході за тобою є криниці, з них вода рурами йде в город, перекопай і не пусти в город води“. І підпис був „Анастасіос“.

Князь Володимир зрадив. Велів зараз ко-

пати. Докопалися до водопроводів і зараз відтяли Корсуневі воду.

Круто стало корсунянам без води, гинули зо спраги. Не було ради, піддалися.

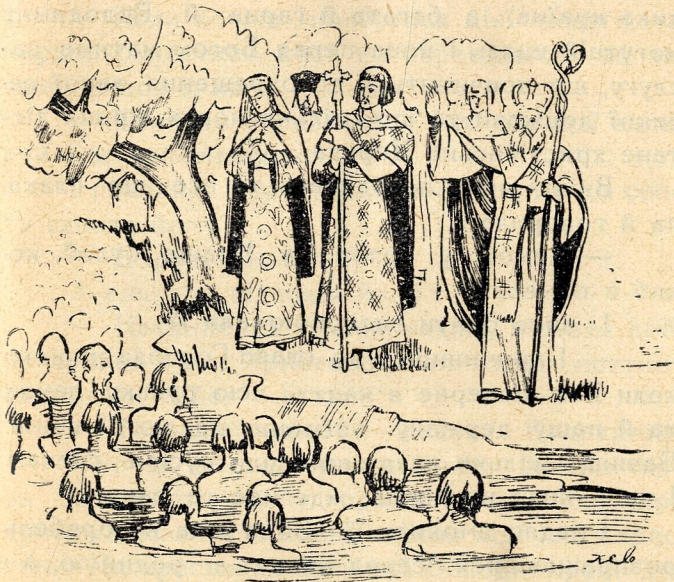
Увійшов Володимир із дружиною в город і негайно післав гінця в Царгород, до царів Василя й Константина. Переказував їм: „Це город ваш славний узяв я. Чую, що ви маєте сестру дівчину, коли не віддасте її за мене, зроблю з Царгородом те саме, що з Корсунем!“

Затривожилися царі та зажурилися. Вкінці переказали князеві Володимирові: „Не ялося християнам давати дівчат за поган! Коли охрестишся, тоді віддамо за тебе нашу сестру. Тоді й царство небесне осягнеш і будеш одної віри з нами. Колиж не схочеш охреститися, не можемо віддати сестри нашої за тебе.“

Коли князь Володимир одержав таку відповідь, сказав царським послам:

— Скажіть царям так: „Я охрещуся, бо вже давніше пізнав ваш закон, сподобалася мені ваша віра та богослуження, про що оповіли мені мужі, що ми їх були вислали до вас.“

Коли царі почули таку відповідь, дуже втішилися та стали намовляти сестру Ганну, щоб погодилася вийти заміж за київського великого князя, а князеві Володимирові переказали:

Люди входили в ріку та стояли в воді... (д. стор. 50.)

„Охристися, тоді пішлемо до тебе нашу сестру!“
А Володимир знову відповів: „Пришліть священиків зо сестрою, хай охрестять мене!“

Побачили царі, що іншої ради нема та сказали сестрі: „Треба тобі їхати до Корсуня“. А вона в плач:

— Не хочу, не поїду! Це якась дика країна!
Тоді царі стали її вмовляти, що це зовсім не

дика країна, а багата й гарна й Володимир могутній князь і вона перед Богом матиме заслугу, що причиниться до охрещення такої великої держави та що стільки нових вірних дістане християнська Церква.

Вкінці вона погодилася та все ще плакала й говорила :

— Немов у полон іду. Краще булоб, колиб я померла !

І знов брати заспокоювали її:

— І причинишся до слави Господа нашого, коли Бог поверне в каяття всю руську землю та й нашу державу вибавиш від лютої війни ! Бачиш, скільки лиха заподіяли русичі грекам ! І нині, коли не підеш, жде нас те саме.

І ледво вмовили її. Вона сіла в корабель, розпрощавшись серед плачу з родиною, а з нею разом високі державні достойники та духовенство. І корабель поплив до Корсуня.

І вийшли корсуняни на стрічу царівні з поклоном і провели її в город та в палату.

Володимир не міг вийти їй назустріч, бо саме тоді захорів на очі й не бачив нічого. Це його вельми зажурило, бо лікар корсунський грек, не міг пізнати, що це за недуга очей.

Коли царівна Ганна довідалася про його недугу, веліла переказати йому :

— Коли хочеш позбутися цієї недуги, то мерщій охрестися, коли не охрестишся, то не позбудешся її ніяк.

— Коли це справдиться, то справді великий Бог христіянський.

І покликав корсунського єпископа до себе та сказав йому:

Охрести мене!

А єпископ відповів йому:

— Насамперед мусиш, княже, пізнати добре правди віри Христової, аж тоді можу охрестити тебе.

— То навчи мене! — сказав Володимир.

І почав єпископ учить князя Володимира та зясовувати йому правди та основи віри христіянської. А тиждень опісля відбулися хрестини. На хрестинах були всі Володимирові достойники та дружина, й була царівна Ганна зо своїм почотом.

А хрестив князя Володимира корсунський єпископ зі священниками.

І сталося чудо! Тільки єпископ поклав на нього руки при хрещенні, князь Володимир прозрів.

І як князь Володимир побачив знову денне світло, закликав із захватом:

„Тепер побачив я Бога правдивого“.

ІХ.

ХРЕЩЕННЯ КИЯН.

Величаве було весілля князя Володимира з царівною Ганною. Два тижні пирували в княжому теремі, два тижні пирував увесь Київ. Княжі тивуни вивозили на київські майдани на возах: короваї, мяса, риби, різні овочі, мід у бочівках і квас та гостили киян, приїздян і прихожан.

Аж одного дня вдарила несподівана вістка на киян. Кинулися поганські жреці вулицями города та кликали :

— Кияни, ви спите спокійно по домах, а князь Володимир страшне діло почав ! Він велів усіх богів, що їх поставив біля княжого терему звалити й одних порубати, а інших спалити вогнем. А Перуна, грізного й могутнього бога нашого, велів привязати коневі до хвоста та волікти з гори по Боричеву на Почайну. Люди, спішіть рятувати Перуна.

Та багато киян байдуже слухало зазиву жреців. Були й такі, що казали :

Першу церкву збудував князь... (д. стор. 52.)

Люди з його почоту, що бачили це чудо, заявили теж охоту охреститися. І за тиждень відбулося й їх хрещення. А в два тижні по хрещенні Володимира відбулося в цій самій церкві вінчання Володимира з царівною Ганною.

Зараз по вінчанні поїхали в Київ, щоб там відбутися весілля. Взяв Володимир мощі св. Климента й ученика його Фива. Поїхав теж разом і Анастасіос, що допоміг здобути Корсунь.

Прийшло до двобою. . . (д. стор. 54.)

— Князь знає, що робить! Коли Перун грізний і могутній, то нехай не дасть себе на поругу.

Тільки невеличкий гурт людей (а між ними найбільше старих жінок) подався за жерцями.

Справді побачили небаром, як кінь гнав вулицею з Перуном, прив'язаним до його хвоста.

За Перуном ішло дванадцять чоловіків з дручками та били ними ідола.

А тивун голосив :

— Дивіться кияни, ми були темні й почитали цього ідола як бога. А ось ці люди бють ідола й він не борониться. Це не є ніякий бог, тільки дерево!

Люди, що ще не пізнали правдивого бога йшли за ідолом і плакали :

— Ой, Перуне, не карай нас, ми цьому не винні. Перуне, не дай знущатись так над собою.

На це дванадцять мужів ще завзятіше стали бити ідола.

Так дійшли аж до Дніпра. Тут відчепили Перуна від кінського хвоста та струтили його в Дніпро.

Тоді тивун велів цим дванадцятьом мужам сісти в судно й плисти за ним, щоб, коли ідол де спиниться, тручали його від берега.

— Тручайте його так, аж поки не мине порогів. Тоді лишть уже його та вертайтеся до Київа. Так заплив Перун аж за пороги, а там вітер викинув його на піскову косу на Дніпрі й від тоді це місце звали Перуновою Рінню.

Опісля післав Володимир по Київі биричів, щоб кликали :

— Кияни, ведить князь Володимир: „Зав-

тра рано всі над ріку! Хто завтра не прийде туди, чи багатий, чи вбогий, чи прошак, чи раб, буде мені противний!" І вияснювали людям, чого мають там іти.

Коли люди це почули, йшли радо та говорили :

— Колиб воно не було добре, не булиб прийняли цієї грецької єїри князь і бояри.

А дехто вже оповідав про те, як у Корсуні князь Володимир захорів був на очі і при хрещенні чудом провидів.

Коли вже нарід заповнив беріг ріки, вийшов князь Володимир із княгинею Ганною та з корсунськими священиками та з тими, що приїхали були в Корсунь із почотом царівни. Княжі люди голосили людям :

— Входить у ріку!

Люди входили в ріку та стояли в воді одні по шию, інші по груди, а діти по груди при березі, маленьких дітей матері держали на руках. Священики стояли на березі й голосно читали молитви.

А сонце так ясно світило! А небо було таке чисте! Немов небо й земля раділи, що стільки душ спасається.

А князь Володимир молився;

— Боже, що сотворив небо і землю, глянь

Повели до одного колодязя... (д. стор. 60.)

на нових цих людей і дай їм, Господи, побачити Тебе, правдивого Бога, як бачили Тебе християнські країни, закріпи в них віру, правдиву й незмінну віру й мені поможи, Господи, на супротивного ворога, щоб надіючись на Тебе й на твою державу, переміг я його хитрощі.

Так відбулося хрещення киян.

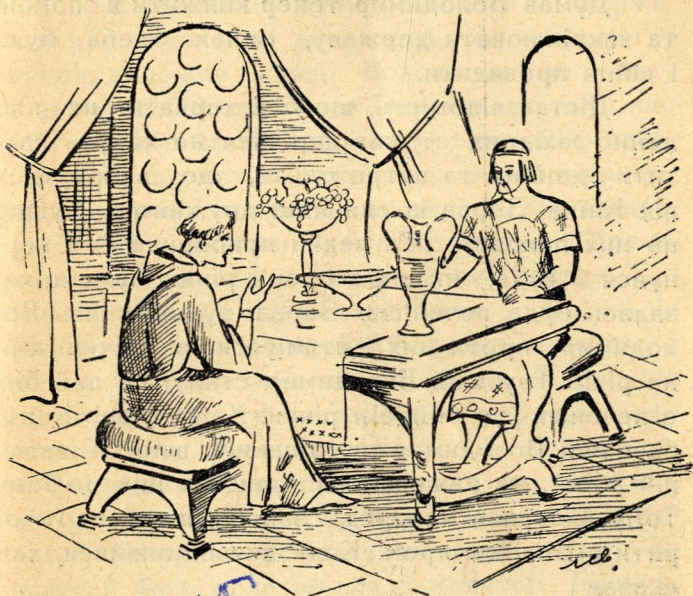
По хрещенні люди щасливі, мов наново народжені, розходились по своїх домівках.

Х.

ВОЛОДИМИР ХРИСТІЯНСЬКИЙ ВОЛОДАР.

Після хрещення князь Володимир зовсім відмінився. То був жорстокий та лютий, а тепер став лагідний і добрий. Найбільш заходився тепер коло поширення й закріплення християнства. Будував величаві церкви, наставляв священиків. А щоб скоро виховати священиків із українського роду, заложив у Києві школу. До тої школи мусіли давати дітей передусім княжі бояри. Княжі урядовці пильнували, щоб усі бояри посиляли в школу своїх дітей. Поганські жреці й люди прихильні поганській вірі стали страшити матерей, що їхні діти пропадуть у тій школі. Ідеякі матері, коли їхніх дітей брали в школу, плакали за своїми дітьми як по мерцеві.

Першу церкву збудував князь Володимир біля княжого терему на горбі, де донедавна

Прибув до Києва єпископ Бруно з Кварфурту. . .
(д. стор. 61.)

стояли поганські ідоли, в честь св. Василя В., що його ім'я одержав при хрещенні.

В рік опісля почав будувати ще величавішу церкву Пресв. Богородиці. До будови спровадив будівничих із Греції. Довго будували цю церкву.

Думав Володимир тепер княжити в спокою та закріплювати державу, однак треба було і війни провадити.

Дістав відомість, що білі хорвати на південно-західних межах держави не хочуть платити данини та погрожують, що відірвуться від Київа. Зараз із сильною дружиною рушив на них походом. Та ледви приборкав їх і вернувся в Київ, як від сторони річки Сули показала орда печенігів. Зараз рушив князь Володимир проти них і стрінувся з печенігами на річці Трубежі. Володимир станув по цей бік, а печеніги по той бік річки. Хан печенігів, побачивши Володимирову дружину всю в залізній зброї, не важився виступити з ним до бою. Тому виступив наперед, заявив, що хоче говорити з Володимиром. Коли князь появився, хан сказав :

„Вишли ти свого мужа, а я свого. Коли твій муж ударить моїм, то не воюватимемо три роки, а коли наш муж ударить, то воюватимемо три роки“.

Володимир заявив, що дасть відповідь пізніше. І велів шукати силача. І зголосився батько, що має дуже сильного сина. Прийшло до двобою й Володимирів юнак переміг печеніга великана.

Після цього двообою рішився князь Володимир забезпечити східні границі своєї держави перед нападами диких орд. А на пам'ятку двообою заложив князь Володимир на цьому місці город і назвав його Переяслав, тому, що тут перейняв славу юнак над великаном печенігом. Ще передтим побудував Володимир город Білгород і поселив в ньому багато людей.

В 996 р. покінчили будову церкви Пресв. Богородиці. В часі посвячення цієї церкви, Володимир молився: „Господи Боже, поглянь із неба й подивися та відвідай свою винницю і зверши, що насадила твоя правиця, нових цих людей, що їх ти навернув на розум, що пізнали Тебе, Бога правдивого й поглянь на цю Твою церкву, що її я збудував, недостойний Твій раб, в ім'я Твоєї Матері Приснодіви Богородиці. Коли хто помолиться в цій церкві, то вислухай його молитви задля молитов Пречистої Богородиці.“

А коли помолився, покликав до себе митрополита та Настаса корсунянина та сказав:

— Отче митрополите, даю цій церкві Пресвятої Богородиці десятину з мого майна й із майна моїх городів (міст). А управителем церковного майна роблю цього Настаса корсунянина,

І велів написати про це грамоту.

Велике це було свято для всього Київа, бо князь влаштував великий пир усім киянам,

а по пирі роздав убогим жильцям Київа багато дарів.

Небаром наспіла у Київ вістка, що печеніги напали на город Василів. Володимир не мав тоді багато війська, та не гаявся й рушив проти печенігів, однак не видержав напору, бо печенігів була сила силенна. Володимирове військо стало тікати, завернув

Св. Володимир В. з стародавніх обр. коня й Володимир, а печеніги гнали за ними. Тоді князь Володимир скрився під мостом й так виратувався. Тоді обітував князь Володимир збудувати на

цьому місці церкву св. Преображення, бо склалося це саме в день Преображення Господнього.

Коли печеніги вступилися, негайно взявся князь Володимир будувати церкву. На посвячення церкви запросив князь бояр і посадників та старійшин і багато інших людей із усіх сусідніх городів і пирував із ними вісім днів. Тоді роздав він між убогих триста золотих гривен. На Успення Пресв. Богородиці вернувся в Київ і тут знову влаштував пир для всіх киян. І так робив рік у рік. Що недужі не могли приходити на княжий двір, то велів розвозити возами по домах, де були недужі: хліб, мясо, рибу й овочі та мід у бочілках і квас. І робив це що неділі та свята.

І що неділі міг кожен приходити на княжий двір і там у гридниці гостили його.

Одної неділі дружинники княжі вже були під охотою, стали нарікати, що князь дає їм їсти деревляними ложками. Почувши це, Володимир велів зробити для них срібні ложки, кажучи :

— Сріблом і золотом не найду дружини, а дружиною найду і срібло й золото, як мій дід і батько мій здобували дружиною ці дорогоцінні метали.

Бо любив князь Володимир дружину й на-
раджувався з нею про народній лад і закони,
та про воєнні справи.

З усіма сусідніми володарями жив тепер
князь Володимир у згоді, но вони шукали при-
язни з могутнім українським князем.

Одного дня з'явився у князя митрополит
та сказав :

— Доходять до мене вісти з краю, що
сильно розмножились у нашій державі розбої.
Чому, княже, не караєш розбійників ?

На це відповів йому Володимир :

— Боюся гріха !

— Ласкавий княже ! — сказав на це ми-
трополит. — Ти наставлений Богом на кару злим,
а добрим на помилування. Треба тобі карати
розбійників, одначе передтим переводити слід-
ство. Коли слідство викаже його вину, треба
карати і смертю.

І відтепер засуджував уже князь і в його
імені його урядовці — на смерть.

А печеніги даліше тривожили нападами
державу. Тому вибрався князь Володимир у
Новгород, щоб там набрати кінного війська;
печеніги провідавши, що князя нема в Києві,
облягли Білгород. І настав у Білгороді голод.

А голод найгірший дорадник. І зійшлися білгородці на віче та рішили:

— Це вже прийдеться нам із голоду померти, а помочі від князя нема. Тож краще піддаймося печенігам, вони повбивають багато та не всіх, а голод вигубить усіх.

Один старець не був на вічу. Колиж довідався, що віче рішило віддати город печенігам, пішов до городських старійшин і сказав їм:

— Послухайте мене, не віддавайте города ще три дні, а що скажу, зробить.

Старійшини відповіли:

— Коли що доброго порадиш, то хай буде по твоєму. А він сказав:

— Зберіть хоча й по пригорщі вівса, або пшениці й отрубів.

Коли доставили йому це, він велів зварити з цього кисіль і велів викопати колодязь і вставити там бочку з кисілем. Водночас казав викопати другий колодязь і там вставити бочку й питати по домах меду. Принесли меду, а він велів сильно розситити цей мід і вляти цю ситу в другу бочку. Рано велів післати за печенігами. І прийшли посли до печенігів та сказали їм:

— Візьміть нас як закладників, а своїх де-

сять мужів пішліть у Білгород. Прийшли посли в город, а старійшина каже їм:

— Пощо губите себе! Хочаб ви облягали город і десять літ, ми видержимо, бо маємо харч із землі. Коли не вірите, ходіть, побачите на власні очі. Повели до одного колодязя й дали покушати кисілю, повели до другого й дали покушати меду. А печеніги сказали:

— Ми бачимо, що земля кормить вас, та наші князі не повірять, коли самі не покушають.

І дали їм і кисілю й меду й посли відійшли.

І печенізькі князі, покушавши білгородського кисілю та сити, відійшли негайно.

Щоб забезпечитися від таких нападів диких орд велів князь Володимир на східніх межах держави будувати городи й городки, а крім цього здовж сипати високі вали, а на валах ставити високі та кріпкі гостроколи. В означених віддалях ці вали мали ворота, забезпечені вартовими башнями. Біля цих воріт стояла завжди збройна дружина під проводом сміливих та досвідних вождів, а з високих башень виглядала сторожа, чи не наближаються степові орди.

До князя часто загощували володарі інших держав та визначні достойники. В р. 1008

прибув до Київа єпископ Бруно з Кверфурту в Німеччині. Він їхав наvertати половців на християнську віру.

Князь Володимир гостив його у себе, а потім відпровадив аж за ворота в валах.

Ширилося християнство, ширилася освіта й багатіла наша держава. Нарід за те любив і цинив доброго князя, називав його Володимиром, — сонячком ясним. Співці складали в його честь пісень.

Помер князь Володимир в 1015 р. 15-го липня ст. ст. і в цей день згадує його наша Церква щороку. Церква проголосила його святим і назвала рівноапостольним за заслуги в поширенні християнства на Україні.

В 1938 р. минає 950 р. від часу, як князь Володимир охрестив киян. А за пятьдесят літ святкуватимемо тисячліття християнства на Україні.

о. П. Г.

Наше завдання.

Хрещення св. Володимира становить в історії нашої Церкви й нашого народу таку велику й важну подію, що пам'ять повинні ми обходити з найбільшим торжеством, більш урочисто, ніж усі інші річниці і свята. І то не тільки в цьому ювілейному році, але *кожного року!*

В день 1. (14) серпня всі наші храми повинні наповнитися вірними, як колись у перших роках по прийняттю християнства. В піднеслім настрою духа і зєдинені спільними почуваннями з глибини наших сердець повинні ми заслати Богу молитву щирої вдяки за те, що наших предків просвітив світлом правдивої віри, що з темряви небуття випровадив нас колись на ясний шлях існування і творчої праці на рівні з другими народами, що полишив нам такі гарні картини в нашій історії і стільки прикладів героїського подвигу наших предків для грядучих поколінь. Нехай ця молитва буде разом молитвою перепросьби за тяжкі провини пізніших і сьогоднішніх поколінь і проханням о милосердя для кривавими слізми заплаканої Неньки та її до нага обідраних дітей-сиріт. В тім намірі всі повинні жертвувати Служби Божі, св. Причастія і добрі заслужні діла творити.

Позатим день 1. (14) серпня нехай у кожній парохії, в кожній місцевості, де живуть і бують українські серця, повинен зазначитися

врочистими обходами, академіями, концертами, рефератами, щоби кожна найменша дитина пізнала всі блага, що враз з Христовою вірою сплили на нашу землю й ті кари, що їх пізніші покоління стягали на себе й на всю землю нашу через ломання Божого Закону й упадок духа побожності. День цей має бути для нас днем скуплення духа, всенароднього іспиту совісти, жалю і надуложення за наші й наших предків провини та проханням о змилювання.

Надівсе однак це день гарячої всенародньої молитви :

Славимо Тебе, Отче Небесний, Царю неба і землі, що вчинив єси нас гідними статичленами Твоїї святої Церкви й покликав наш нарід до того, щоби поруч з іншими народами ширив Твою славу на землі, виповняв Твою святу волю і служив Тобі.

Дякуємо Тобі, Найліпший Отче, що вибрав єси зпоміж нас стільки гарних душ до святости, дякуємо за наших Святих : Ольгу, Володимира, Бориса і Гліба, Антонія і Теодозія Печерських та за св. Священномученика Йосафата, які прикладом власного життя вказали нам шлях праці й посвяти. Дякуємо за міліони героїв що з любови до народу за його долю впродовж столінь аж по нинішні дні не жасалися жертвувати власне життя, дякуємо й за всі багатства, що ними обсилав Ти так обильно нашу, медом і молоком пливучу, землю та за безліч ласк, що Ти їх посилав нашим предкам і нам зсилаєш. безнастанно з небесних висот,

Та ми свідомі того, що так ми самі як і наші предки часто спроневірювалися Тобі, нехтували Твій святий закон, тяжкими гріхами засівали нашу країну. Не памятай нам, Господи, ні тих масових святотацтв, які траплялися і трапляються на нашій землі, ні богохульної наруги над святими Твоїми храмами, ні тієї діявольської злоби й ненависти, що їх лютий ворог засіває серед наших братів. Як перепросьбу і надолуження за всі ці провини, що їх число Ти один знаєш, приносимо Тобі наші сердешні, побожні молитви, наш сердешній жаль, наші Служби Божі, св. Причастя й усі хрести та терпіння, що їх переносить весь нарід і кожна його найменша дитина.

Скороти, Наймилосердніший Господи, дні наших важких досвідів, пішли всім нам любов Твого святого закону, засій знову нашу, кровю змочену й ворожою ненавистю зорану, землю Твоїми святими храмами, пішли чесних і побожних провідників, поклич зпоміж наших дітей вірних і чесних слуг Твого святого Престола, кріпи нашу віру надприродну, даруй нам любов до Тебе і ближніх, не лиши нас надії на Твою поміч. Приверни заблудших наших братів на лоно Твоєї святої Католицької Церкви і дай, щоб усі вони враз з нами одними устами й одним серцем прославляли Тебе в свободній Батьківщині.

Пречиста Діво, Мати милосердя, не лиши нас Твоєї опіки. Амінь.

35-1347

Груд 90
ХТО НЕ М

РЛ 3677у

ані часу на щоденну пресу,
А ХОЧЕ ЗНАТИ, ЩО ДІЄТЬСЯ В СВІТІ,

той читає
ІЛЮСТРОВАНІЙ
КАТОЛИЦЬКИЙ ТИЖНЕВИК

„УКРАЇНСЬКИЙ БЕСКИД“

бо цей часопис інформує про все,
а крім того розважить в тих
скрутних часах і порадить.

ОКАЗОВЕ ЧИСЛО ДАРОМ!

Пишіть •

Адміністрація часопису
„Український Бескид“ — Перемишль,
пч. скр. 145.

АНТІН ЛОТОЦЬКИЙ

86360/13

Сб.

ВОЛОДИМИР
ВЕЛИКИЙ